

Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

De conventiculis

Disputatio Theologica ...

.. Posterior eaque dogmatica

**Hardtschmidt, Johann Nicolaus
Gottesheim, Johann Ernst von
Leonhard, Georg Friedrich**

Argentorati, 1705

§. 11

urn:nbn:de:bsz:31-105820

causa principali efficaciam esse, non ab instrumentalis: quemadmodum & mandatum Regis vel Principis efficax est, & obligat et si per ministrum non satis probum, vel promulgetur, vel divulgetur. Et ineptum est simile de lacte, quandoquidem verbum DEI nec physicum quid est, nec physicam habet virtutem, sed hyperphysicam, ubi vita ministri impia, utpote verbo plane extrinseca virtutem illius & per se, immutare non potest; licet propter scandalum auditores illud non sinant in se fructificare; hinc verbum à DEO missum fructificat facitque quod DEO placet, illudque præstat ad quod mittitur, quia est DEI verbum Jer. c. 55. Ethic error Schyvenckfeldianorum expresse damnatus est in F. C. p. 829. VII. Rejicimus & damnamus, quod is Ecclesiæ minister non possit alios salubriter docere aut sacramenta rite administrare, qui non ipse sit vere renovatus, justus & Pius & A.C. art. 8. Damnant Donatistas & similes, qui negabant uti licere ministerio malorum in Ecclesiæ, & sentiebant ministerium malorum inutile & inefficax esse. Ubi expresse quoque de verbo fit mentio, ne excipere possint istiusmodi homines, se non negare efficaciam Sacramentorum per ministrum impium, sed tantum Verbi; solent enim ita effugium querere. Sed præterquam quod inepta est exceptio, quod quemadmodum, vis sacramentorum tota est ab institutione & promissione divina, non ministri, ita & verbi divini; adeoque cum sacramentum non fiat inefficax impietate ministri, ita nec verbum. Utrumque vero etiam expresse & in A.C. art. 8. & F. C. loco cit. damnatur in Schyvenckfeldianis. Equidem si eo progredi audeant novatores, ut & symbolis nostris assensum præbere recusent, tyrannicumque existiment cum Ecclæticis religionis prudentum, his quidem non convincentur; sed apparebit exinde ejusmodi homines non esse Aug. Confess. nec nostræ Ecclesiæ membra, ut tamen esse vel voluerunt, vel simularunt haec tenus.

§. II.

Perfectio- Et in his omnibus imaginantur sibi nihilominus perfectio-
nem urgent non egregiam, & dissentientes mire convitantur: in Loci Haugia-
nis tit. Gebott halten: Antipietismus: halt zum Haupt-Satz
Gottes Gebott halten seye unmöglich/ weil wir arme schwache
Menschen/ das muß man ihnen einräumen/ dann ihr fleischschi-
cher

der Sinti Rom. 7
und vernag es auch
selbst imaginaria
ni Cap. 7. Rom. n
lora irregeniti per
stilico Paulino
un. Et hi tam
qua veritate facile
A.C. p. 87. In hac yin
ad non definit male
p. 89. Legi imple
v. com est integra,
quippe est longa diff
quoniam satisficeri. N
per hisam, sed prop
v. Quia enim satis
finitur afflictiones à
illius confitit an easur
in quod vobis bonum
prologi DEI carne
la legi peccati servire
Nec in minimis
lute & dissimulabat
examinati jubebant
fus, faciebant sine
hunc erroces clam in
quis habebatur fides
fachum esse, quod si
cendi esse denuo co
mestrafe negabant
hier, in eo latibulum
convenientia dici;
Hoc vero Ch
Mestrianus sit, qu
ne peccato facere
daresciat; quod

cher Sinn Rom. 7, 14. ist dem Gesetz Gottes nicht unterthan/ und vermag es auch nicht. Ecce quam hi sanctuli in perfectio- ne suaimaginaria sibi placeant. Et quomodo cum Arminia- nis Cap. 7. Rom. non de Paulo in persona propria, sed in per- sona irregeniti perverse interpretantur, alias non contra nos usuri loco Paulino v. 14. *Ego autem carnalis venundatus sub pecca- tum.* Et hi tamen homines Ecclesiæ A.C. membra se jactant, qua veritate facile is intelliget, qui legerit, quæ habet Apol. A.C. p. 87. *In hac vita non possumus legi satisfacere, quia natura car- nalis non definit malos affectus parere, et si his resistit Spiritus in nobis.* Et p. 89. *Legis impletio, seu obedientia erga legem, est quidem justi- tia, cum est integra, sed in nobis est exigua & immunda.* & p. 91. *Quid opus est longa disputatione? Tota Scriptura, tota Ecclesia clamat, legi non satisfieri.* Non igitur placet illa inchoata legis impletio propter se ipsam, sed propter fidem in Christum, alioquin semper accusat nos. *Quis enim satis timet, aut diligit DEUM?* *Quis satis patienter sustinet afflictiones a DEO impositas?* *Quis non sepe dubitat, utrum DEI consilio an casu regantur res humanae?* &c. Ideo Paulus inquit: *non quod volo bonum hoc facio, sed quod nolo malum.* Item mente servio legi DEI carne autem servio legi peccati. Hic aperte predicit SE legi peccati servire.

§. 12.

Nec in minimis computandum est peccatis, quod simula- Simulant
bant & dissimulabant pleriq; omnia. Habebantur suspecti & & Dissimu-
examinati jubebantur subscribere theses & quæstiones propo- lant.
sitas, faciebant sine scrupulo, atque hoc factio liberius deinde
suis errores clam instillabant aliis, eoque securius, quo magis
ipsis habebatur fides, quod non dubitabatur ex animi sententia
factum esse, quod subscriptiissent. Deinde vero postquam sus-
pecti esse denuo cœperunt, & monerentur semel iterumque,
præfracte negabant omnia; convicti tandem per literas & te-
stes, in eo latibulum quærebant, quod ignorassent hæc & alia
conventicula dici; & pauci fuerunt qui ingenuæ confiteren-
tur. Hoc vero Christiano indignum est, nisi Weigelianus vel
Messianianus sit, qui existimet exteriorem hominem ista omnia
sine peccato facere posse, dummodo homo interior nihil de
ista re sciat; quod si licitum est, quid Paolo venit in mente,